ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра конституційного, адміністративного та фінансового права

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРАВА

Силабус навчальної дисципліни

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	**Третій (**Доктор філософії**)**
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D8 Право
Освітня програма	**«ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ З ПРАВА»**
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	Заочна
Рік підготовки, семестр	2 рік, 2,3 семестр
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС / 90 годин, у тому числі: лекційних занять – 8 годин, семінарських занять – 6 годин, самостійної роботи – 76 години
Форма семестрового контролю	Залік
Мова викладання	Українська
Інформація про викладачів	**Лекції, семінарські заняття, консультації:** **Сторожук Ірина Петрівна –** кандидат юридичних наук, професор, професор кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права **decan_uf@univer.km.ua** https://univer.km.ua/profile/krushynskyy-serhiy-antonovych **Профілі у наукових базах даних:** **ORCID** https://orcid.org/0000-0002-1583-226X **Web of Science** https://www.webofscience.com/wos/author/record/16302650 **Scopus** https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57226294838 **Google Scholar** https://scholar.google.com/citations?user=Jp01y3gAAAAJ&hl=uk
Розміщення курсу	Google classroom «Актуальні питання інформаційного права»
Консультації	Офлайн консультації: згідно із затвердженим розкладом;

	Онлайн консультації: за попередньою домовленістю електронною поштою та Google meet у робочі дні з 9.00 до 17.00

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	**Загальні компетентності** **Загальні компетентності** ЗК 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність); ЗК 3. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору; **Спеціальні компетентності** СК 5. Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації; СК 7. Здатність виявляти нові інституційні етичні виклики та етичні виклики в житті суспільства і пропонувати для них правові механізми розв'язання.
Програмні результати навчання	РН 1. Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій. РН 3. Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права. РН 4. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів. РН 5. Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного наукового інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу передових концептуальних і методологічних знань щодо досліджуваної проблеми з дотриманням стандартів академічної та професійної етики РН 10. Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження. РН 11. Здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного та права Європейського Союзу, здійснювати порівняльний аналіз правових явищ та процесів у різних правових системах.
Місце дисципліни в логічній схемі	*Попередні навчальні дисципліни:* - Цифрові технології в наукових дослідженнях *Дисципліна пов'язана з такими вибірковими дисциплінами:* - Творення та тлумачення права
Зміст навчальної дисципліни	Тема 1. Проблеми становлення та розвитку українського інформаційного суспільства

	Тема 2. Теоретико-правові засади цифрових прав у контексті розвитку інформаційного права України Тема 3. Проблеми інформаційної діяльності та інформаційної політики Тема 4. Правові проблеми регулювання обігу інформації в Інтернет-мережі Тема 5. Проблеми інформаційної безпеки Тема 6. Інформаційна агресія та дезінформація як виклики для національної та міжнародної безпеки Тема 7. Проблеми правового регулювання інформаційних відносин в сфері міжнародного права
Рекомендовані джерела для вивчення навчальної дисципліни	1. Конституція України від 28 червня 1996 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text. 2. Орлюк О. П., Заярний О. А. (ред.) Інформаційне право України : підручник. Київ : Юрінком Інтер, 2025. 588 с. 3. Міщенко І. В. Захист персональних даних : навч. посіб. Одеса : Фенікс, 2024. 174 с. 4. Заярний О. А. Міжнародні стандарти інформаційного права : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2024. 220 с. 5. Хахановський В. Г., Корнейко О. В. Актуальні питання інформаційного права : навч. посіб. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2024. 258 с. 6. Баранов О. А., Костенко О. М., Дубняк М. В., Головко О. М. Цифрова трансформація суспільства: правові аспекти та сучасні проблеми : монографія. 2-ге вид. Київ ; Одеса : Фенікс, 2024. 184 с. 7. Тарасенко Л. В. Цифрові права: правова природа та еволюція. Вісник Львівського університету. Серія юридична. 2024. Вип. 79. DOI: 10.30970/vla.2024.79.123. 8. Письменна О. П. Інформаційні технології: джерела правового регулювання. Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя Стуса. 2024. № 1. DOI: 10.31558/2786-5835.2024.1.9. 9. Bochkovoy V. A., Baadzhy N. A. Restriction of digital human rights in the context of contemporary legal challenges. Uzhhorod National University Herald. Series: Law. 2024. Vol. 84(4). P. 228–233. DOI: 10.24144/2307-3322.2024.84.4.31. 10. Орлюк О. П. Правові режими інформації : монографія. Київ : Юрінком Інтер, 2023. 312 с. 11. Остроухов В. В. Інформаційна безпека держави : монографія. Київ : Ліра-К, 2023. 280 с. 12. Рим О. М., Сімутіна Я. В. Соціально-трудові права і виклики цифровізації : монографія. Київ : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2023. 13. Заярний О. А., Костецька Т. В. Кібербезпека та інформаційне право : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2022. 256 с. 14. Карпачова Н. І., Буряк О. В. Інформаційна політика та право : навч. посіб. Харків : Право, 2022. 198 с. 15. Остроухов В. В., Присяжнюк М. М., Фармагей О. І., Чеховська М. М. ; за ред. В. В. Остроухова. Інформаційна безпека : підручник. Київ : Ліра-К, 2021. 412 с. 16. Кормич Б. А., Міщенко І. В. Інформаційне право України : навч.-метод. посіб. Одеса : Фенікс, 2021. 45 с.

Навчальний контент

Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин					
		Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1.	Проблеми становлення та розвитку українського інформаційного суспільства	11	1	-	-	-	10
2.	Теоретико-правові засади цифрових прав у контексті розвитку інформаційного права України.	11	-	-	-	-	11
3	Проблеми інформаційної діяльності та інформаційної політики	12	1	-	-	-	11
4	Правові проблеми регулювання обігу інформації в Інтернет-мережі	15	2	2	-	-	11
5	Проблеми інформаційної безпеки	15	2	2	-	-	11
6	Інформаційна агресія та дезінформація як виклики для національної та міжнародної безпеки	15	2	2	-	-	11
7	Проблеми правового регулювання інформаційних відносин в сфері міжнародного права	11	-	-	-	-	11
	Всього годин	**90**	**8**	**6**	**-**	**-**	**76**

Методи навчання та форми поточного контролю

На лекційних заняттях:
1) традиційний усний виклад змісту теми;
2) слайдова презентація;
3) дискусія.
На семінарських та практичних заняттях застосовуються:
1) дискусійне обговорення проблемних питань;
2) вирішення ситуаційних завдань (кейсів);
3) підготовка презентацій.
Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни може проводитися у формах:

	1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції; 2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях; 3) перевірка виконання поточних контрольних завдань; 4) захист підготовленого публічного виступу.
Лекційні заняття	**Лекційне заняття 1** **Тема: Проблеми становлення та розвитку українського інформаційного суспільства** **Проблеми інформаційної діяльності та інформаційної політики** 1. Поняття, сутність та основні ознаки інформаційного суспільства. 2. Сучасні проблеми розвитку українського інформаційного суспільства в умовах цифрової трансформації. 3. Перспективи вдосконалення розвитку інформаційного суспільства в Україні. 4. Інформаційна політика як складова державної політики: правові та організаційні засади. 5. Проблеми забезпечення свободи інформації, доступу до інформації та інформаційної безпеки. 6. Удосконалення правового забезпечення інформаційної діяльності та інформаційної політики в умовах розвитку інформаційного суспільства. **Лекційне заняття 2** **Тема: Правові проблеми регулювання обігу інформації в Інтернет-мережі** 1. Теоретико-правові засади регулювання інформаційних відносин у мережі Інтернет. 2. Правовий статус інформації, цифрового контенту та інтернет-посередників. 3. Проблеми забезпечення балансу між свободою інформації та захистом прав людини в цифровому середовищі. 4. Перспективи вдосконалення законодавства України щодо регулювання обігу інформації в мережі Інтернет з урахуванням стандартів ЄС. **Лекційне заняття 3** **Тема: Проблеми інформаційної безпеки** 1. Інформаційна безпека як системне явище. 2. Реальні і потенційні виклики та загрози інформаційній безпеці людини. 3. Система забезпечення інформаційної безпеки держави. 4. Проблеми забезпечення інформаційної безпеки в умовах гібридної війни проти України. **Лекційне заняття 4** **Тема: Інформаційна агресія та дезінформація як виклики для національної та міжнародної безпеки** 1. Теоретико-правові засади дослідження інформаційної агресії та дезінформації.

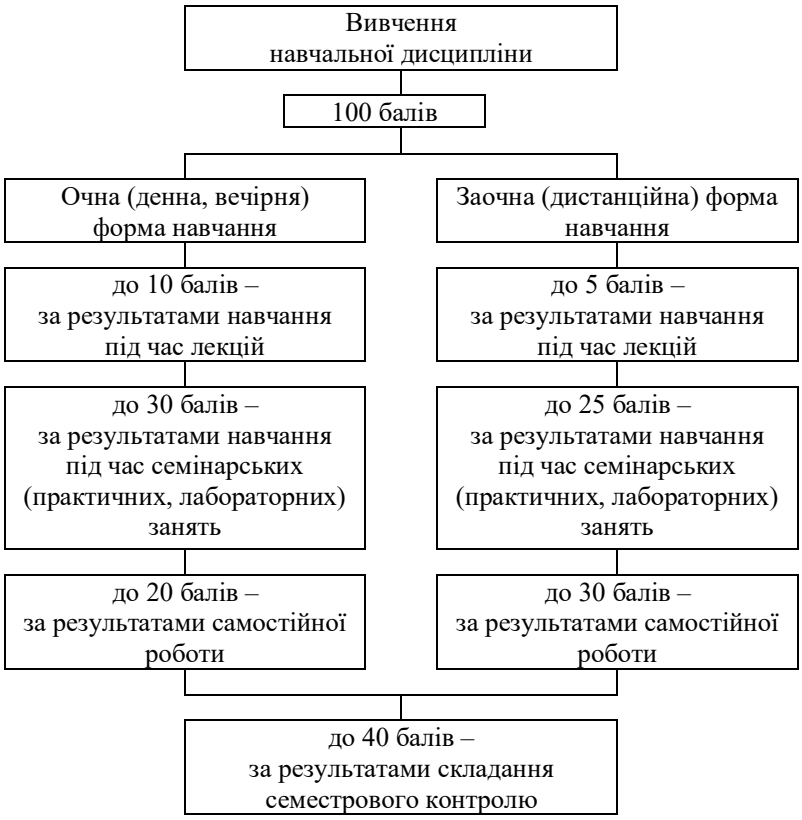
	2. Інформаційна агресія як інструмент гібридних загроз і фактор дестабілізації безпекового середовища. 3. Міжнародні стандарти та практика протидії дезінформації в умовах глобального інформаційного суспільства. 4. Національний механізм правового забезпечення інформаційної безпеки та протидії дезінформації в Україні.
Семінарські заняття	**Семінарське заняття 1** **Тема: Правові проблеми регулювання обігу інформації в Інтернет-мережі** *Питання для усного опитування та тестування* 1. Поняття та особливості правового регулювання обігу інформації в мережі Інтернет. 2. Правовий режим інформації в Інтернеті та статус суб'єктів інформаційних правовідносин. 3. Проблеми забезпечення права на свободу вираження поглядів, доступу до інформації та захисту персональних даних в Інтернеті. 4. Правові механізми протидії дезінформації, незаконному контенту та іншим загрозам в інформаційному просторі. *Аудиторна письмова робота* Виконання студентами тестових завдань за темою заняття. *Усна дискусія* 1. Правове забезпечення балансу між свободою слова та протидією незаконному контенту в мережі Інтернет. 2. Правовий режим персональних даних та захист приватності в умовах розвитку цифрових платформ і штучного інтелекту. 3. Правова відповідальність цифрових платформ та інтернет-посередників за поширення інформації. **Семінарське заняття 2** **Тема: Проблеми інформаційної безпеки** *Питання для усного опитування та тестування* 1. Сутність теорії інформаційної безпеки. 2. Суб'єкти інформаційної безпеки. 3. Класифікація суспільних відносин щодо безпеки інформації. 4. Поняття та види інформаційної зброї. 5. Напрямки інформаційної безпеки. *Аудиторна письмова робота* Виконання студентами тестових завдань за темою заняття. *Усна дискусія* 1. Поняття та види інформаційної зброї. 2. Напрямки інформаційної безпеки. 3. інформаційна війна. **Семінарське заняття 3** **Тема: Інформаційна агресія та дезінформація як виклики для національної та міжнародної безпеки** *Питання для усного опитування та тестування* 1. Поняття, форми та правова природа інформаційної агресії і

	дезінформації в сучасному інформаційному просторі. 2. Вплив інформаційної агресії та дезінформації на національну безпеку, державний суверенітет і демократичні процеси. 3. Міжнародно-правові механізми протидії дезінформації та забезпечення інформаційної безпеки. 4. Правові засади та перспективи вдосконалення державної політики України у сфері протидії інформаційній агресії та дезінформації. *Аудиторна письмова робота* Виконання студентами тестових завдань за темою заняття. *Усна дискусія* 1. Необхідністю протидіяти інформаційним атакам, фейковим новинам та маніпулятивному контенту. 2. Інформаційна агресія як форма гібридної війни: проблеми міжнародно-правової кваліфікації та відповідальності. 3. Роль цифрових платформ і штучного інтелекту у поширенні дезінформації та забезпеченні інформаційної безпеки.
Самостійна робота студентів	**Бали за самостійну роботу можна здобути такими шляхами:** 1) підготувати презентацію на тему, із переліку тем індивідуальної роботи; 2) виконати індивідуальне завдання у формі науково-дослідної роботи на тему, із переліку тем індивідуальної роботи; 3) за результатами неформальної освіти. ***Перелік тем для індивідуальної роботи*** 1. Державна політика та її напрями у сфері інформаційної безпеки. 2. Поняття та види юридичної відповідальності у сфері доступу до інформації. 3. Поняття і принципи функціонування мережі Інтернет. 4. Національна програма інформатизації. 5. «Електронний уряд»: концепція створення. 6. Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів. 7. Електронний документообіг. 8. Правові основи діяльності друкованих ЗМІ. 9. Порядок реєстрації друкованих ЗМІ. 10. Суб'єкти видавничої справи. 11. Правові основи видавничої справи. 12. Державна реєстрація інформаційних агентств. 13. Правові основи діяльності електронних ЗМІ. 14. Державний реєстр телерадіоорганізацій в Україні. 15. Основи кримінальної відповідальності у сфері доступу до інформації. 16. Адміністративна відповідальність за порушення права на інформацію. 17. Цивільно-правова відповідальність за правопорушення у сфері доступу до інформації. 18. Підстави застосування дисциплінарної відповідальності за порушення права на інформацію. 19. Основні принципи правового регулювання інформаційної діяльності.

	20. Види інформаційної діяльності. 21. Міжнародно-правові основи регулювання телекомунікаційних послуг. 22. Правове регулювання використання радіочастот. 23. Використання радіочастотного ресурсу України. 24. Управління ринком телекомунікацій. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації. 25. Конфіденційна інформація, яка належить державі.

Політика та контроль

Політика щодо дедлайнів та здобуття балів за пропущені заняття	Перескладання лекцій та семінарських занять відбувається у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу у ХУУП імені Леоніда Юзькова (https://cutt.ly/FtC24tq0). Перескладання лекції: виконання презентації по питаннях теми пропущеної лекції. Перескладання семінарського заняття: усне опитування по питаннях пропущеного семінару та проходження тестування.
Підсумковий контроль	**Питання для підготовки до підсумкового контролю** 1. Державна політика та її напрями у сфері інформаційної безпеки. 2. Поняття та види юридичної відповідальності у сфері доступу до інформації. 3. Поняття і принципи функціонування мережі Інтернет. 4. Національна програма інформатизації. 5. «Електронний уряд»: концепція створення. 6. Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів. 7. Електронний документообіг. 8. Правові основи діяльності друкованих ЗМІ. 9. Правові основи видавничої справи. 10. Державна реєстрація інформаційних агентств. 11. Правові основи діяльності електронних ЗМІ. 12. Культура поведінки у сфері інформаційних відносин. 13. Аналіз концепцій "інформаційного суспільства". 14. Загальні та юридичні властивості інформації. 15. Підстави обмеження прав людини у сфері інформації. 16. Особливі риси та ознаки інформаційного суспільства та їх аналіз. 17. Інформаційні ресурси як основа побудови інформаційного суспільства. 18. Значення інформаційної культури в інформаційному суспільстві. 19. Історичний розвиток та еволюція інформаційного суспільства. 20. Мета та стратегічні завдання державної політики інформатизації. 21. Державний реєстр телерадіоорганізацій в Україні. 22. Основи кримінальної відповідальності у сфері доступу до інформації. 23. Адміністративна відповідальність за порушення права на інформацію. 24. Цивільно-правова відповідальність за правопорушення у сфері доступу до інформації.

	25. Підстави застосування дисциплінарної відповідальності за порушення права на інформацію. 26. Основні принципи правового регулювання інформаційної діяльності. 27. Види інформаційної діяльності. 28. Міжнародно-правові основи регулювання телекомунікаційних послуг. 29. Конфіденційна інформація, яка належить державі. 30. Сутність теорії інформаційної безпеки. 31. Поняття та види інформаційної зброї. 32. Напрямки інформаційної безпеки. 33. Людський фактор в організації інформаційної безпеки. 34. Поняття та основні характеристики кіберпростору. 35. Характеристика міжнародно-правових основ інформаційної безпеки.
Критерії оцінювання	Оцінювання здійснюється відповідно до Положенням про організацію освітнього процесу у ХУУП імені Леоніда Юзькова (https://cutt.ly/FtC24tq0). Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми: Підсумковий семестровий контроль з дисципліни проводиться у формі заліку. У випадку необхідності проведення заліку онлайн, він проводиться у формі тестування із застосуванням комп'ютерних технологій в режимі реального часу. Підсумовування балів за результатами вивчення навчальної дисципліни здійснюється, як правило, на підставі результатів поточного контролю. Семестрова оцінка із залікової навчальної дисципліни (за умови, що здобувачем за поточний контроль накопичено 36 і більше балів) обчислюється за формулою: ∑с = Бпк*100 / 60, де:

	∑с – загальна кількість балів; Бпк – кількість балів, отриманих за поточний контроль. Здобувач освіти, який бажає отримати підсумковий бал вищий за розрахунковий (відповідно до зазначеної формули) із залікової навчальної дисципліни, має право скласти семестровий залік. У такому разі семестрова оцінка із залікової навчальної дисципліни обчислюється шляхом додавання накопичених здобувачем освіти балів з поточного та семестрового контролю. У разі отримання здобувачем вищої освіти на заліку підсумкової оцінки, що є нижчою ніж розрахункова, йому виставляється розрахункова оцінка Якщо здобувач вищої освіти до дати завершення теоретичного навчання у відповідному семестрі накопичив за поточний контроль менше 20 балів, йому у відомості виставляється підсумкова оцінка «F» і такий здобувач має право на повторне вивчення відповідної навчальної дисципліни.
Можливість визнання результатів неформальної освіти	Результати неформальної освіти здобувача (участь у вебінарах, курсах, круглих столах, інших заходах за тематикою пов'язаною із вивченням навчальної дисципліни) можуть бути визнані у порядку, визначеному Положенням про порядок визнання результатів навчання у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (https://cutt.ly/Ee8mmyUb). Результати неформальної освіти здобувача можуть бути визнані шляхом повного або часткового зарахування балів за самостійну роботу.
Політика академічної доброчесності	Розділ «Академічна доброчесність» на сайті Університету (https://surl.li/eqbtoy) Кодекс академічної доброчесності Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова (https://cutt.ly/5rMH6Rjj). Положення про систему запобігання академічному плагіату в академічних та наукових текстах у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова (https://cutt.ly/8rMH7UJZ)
Політика врегулювання конфліктів	Етичний кодекс Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова (https://surl.li/xddcxm). Процедура звернення з апеляцією на результати підсумкового контролю передбачена п. 3.8.8 Положення про організацію освітнього процесу у ХУУП імені Леоніда Юзькова (https://cutt.ly/FtC24tq0).
Зворотній зв'язок	1. Під час аудиторних занять, консультацій. 2. За допомогою регулярних анкетувань студентів, що проводяться в університеті. 3. На корпоративну електронну пошту decan_uf@univer.km.ua

РОЗРОБНИК професор кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права, кандидат юридичних наук, професор **Ірина СТОРОЖУК**

СХВАЛЕНО рішення кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права від 17 червня 2026 року, протокол № 13.

Завідувач кафедри
конституційного, адміністративного
та фінансового права **Олена ГАЛУС**

Погоджено
Гарант освітньої програми **Іван КОСТШКІН**

Обліковий обсяг – 0,6 ум.др.арк.